

Sygn. akt VIII Pa 49/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2018 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Zofia Kubalska (spr.)

Sędziowie: SO Jadwiga Szumielewicz

SO Lucyna Stąsik - Żmudziak

Protokolant: st. sekr. sąd. Małgorzata Sobczuk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 maja 2018 roku w L. sprawy

z powództwa A. M.

przeciwko L. (...)w L.

o odwołanie od oceny okresowej członka służby cywilnej

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 stycznia 2018 roku sygn. akt VII P 151/17

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego L.(...) w L. na rzecz powódki A. M. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

L. Ż. Z. J. S.

Sygn. akt VIII Pa 49/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2018 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie po rozpoznaniu sprawy z powództwa A. M. przeciwko L. (...) w L. o odwołanie od oceny okresowej członka służby cywilnej: uchylił ocenę okresową powódki A. M. z dnia 15 lutego 2017 roku i zobowiązał pozwanego L. (...) w L. do sporządzenia ponownej oceny, zasądził od pozwanego L. (...) w L. na rzecz A. M. kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. (wyrok k. 104).

Sąd Rejonowy swoje rozstrzygnięcie oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

Powódka A. M. w dniu 1 września 2000 roku została zatrudniona w (...)w L. na stanowisku starszego referenta. Od 2004 roku jest mianowanym urzędnikiem służby cywilnej i w związku z tym podlega ona okresowej ocenie. Od 2009 roku powódka została przeniesiona na stanowisko starszego specjalisty w Wydziale Organizacji i (...). Od tego czasu do zakresu jej obowiązków należało:

1. prowadzenie spraw dotyczących uzgadniania i zatwierdzania regulaminów organizacyjnych(...) (...);
2. opracowywanie i uzgadnianie z pozostałymi komórkami organizacyjnymi K. treści regulaminów (...) w zakresie właściwości wydziału;
3. sporządzanie projektów dokumentów związanych z pełnieniem przez (...) funkcji organu administracji rządowej;
4. przygotowywanie projektów odpowiedzi na interpelacje i zapytania posłów i senatorów;
5. współpraca z radcą prawnym w zakresie opiniowania projektów aktów normatywnych i aktów prawnych dotyczących (...)
6. występowanie – w czasie nieobecności radcy prawnego - w charakterze pełnomocnika (...) (...) w postępowaniu przed(...)
7. przygotowywanie odpowiedzi na skargi kierowane do (...)
8. informowanie (...) (...) i kierujących komórkami organizacyjnymi (...) o zmianach w obowiązującym stanie prawnym w zakresie działania (...);
9. wykonywanie innych zadań zleconych przez(...)

W opisie stanowiska pracy wskazano, że czynności związane ze współpracą z radcą prawnym w zakresie opiniowania projektów aktów normatywnych i aktów prawnych dotyczących (...) oraz występowanie – w czasie nieobecności radcy prawnego - w charakterze pełnomocnika (...) (...) w postępowaniu przed (...) powinny zajmować łącznie 25 % czasu pracy powódki. (dowód: umowa o pracę k. 2 akt osobowych, akt mianowania k. 41 akt osobowych, zakres czynności k. 76 akt osobowych, opis stanowiska pracy k. 25-26, zeznania świadka R. G. k. 81v-82v i k.93v-94v)

Pomimo powyżej ustalonego zakresu czynności, powódka w głównej mierze w ramach swoich obowiązków służbowych, realizowała zadania we współpracy z radcą prawnym (ok. 80 % czasu pracy). Zadania te polegały na opiniowaniu i poprawianiu projektów decyzji, aktów administracyjnych, postanowień, postanowień w postępowaniu egzekucyjnym. Każdego dnia powódka wraz z radcą prawnym udzielała odpowiedzi na zapytania pracowników, kierowników działów w K.. Miała ona również udzielone pełnomocnictwo do reprezentowania K. w postępowaniu administracyjnym. Zdarzały się sytuacje, że w czasie nieobecności w pracy radcy prawnego (np. w czasie urlopu) to ona podejmowała decyzje i udzielała odpowiedzi, które były kierowane do niej przez innych pracowników K.. Powódka samodzielnie i z własnej inicjatywy wykonywała wszystkie zadania, jednak z uwagi na brak tytułu radcy prawnego, formalnie wszystkie projekty decyzji czy postanowień były podpisywane przez radcę prawnego M. J. (1). (dowód: zeznania powódki k. 67-68v w zw. z k. 100v-101v, zeznania świadka M. J. (1) k. 80v-81v i k. 92v-93v, zeznania reprezentanta pozwanego G. A. k. 87-88)

Z uwagi na to, że powódka była mianowanym urzędnikiem służby cywilnej podlegała okresowym ocenom. Oceny tej dokonywał bezpośredni przełożony powódki – Naczelnik Wydziału Organizacji i (...), po konsultacji z radcą prawnym, z którym powódka współpracowała z uwagi, iż większość zadań, które realizowała mieściła się w zakresie współpracy z radcą prawnym. Natomiast po zmianie osobowej na tym stanowisku, obecny Naczelnik, który sporządzał obie opinie z 2017 roku, nie konsultował ich z radcą prawnym M. J. ani z kolejną osobą na tym stanowisku, nie widząc takiej potrzeby. (dowód: zeznania powódki k. 67-68v, zeznania świadka M. J. (1) k. 80v-81v, zeznania świadka R. G. k. 81v-82v i k.93v-94v, zeznania świadka D. G. k. 82v-83, zeznania świadka Z. K. k. 83-83v, zeznania reprezentanta pozwanego G. A. k. 87-88)

W dniu 29 czerwca 2016 roku radca prawny – M. J. (1), która współpracowała z powódką, sporządziła opinię zawierającą ocenę pracy powódki. Wiązało się to z przejściem na emeryturę M. J.. Po 8 lipca 2016 roku została

zatrudniona nowa osoba na stanowisku radcy prawnego M. S. (dowód: opinia radcy prawnego k. 53, zeznania świadka M. J. (1) k. 80v-81v i k. 92v-93v, zeznania powódki k. 67-68v w zw. z k. 100v-101v)

W dniu 1 lutego 2017 roku bezpośredni przełożony – Naczelnik Wydziału Organizacji i (...) sporządził ocenę okresową powódki za okres od 9 lutego 2015 roku do 1 lutego 2017 roku, w której powódka otrzymała średnią ocenę 3,5 - na poziomie oczekiwań. W ramach poszczególnych kryteriów oceny powódka otrzymała następujące oceny cząstkowe:

Kryteria obowiązkowe:

- rzetelność i terminowość – 4 punkty,
- wiedza specjalistyczna i umiejętność jej wykorzystania – 4 punkty,
- zorientowanie na osiągnięcie celów – 3 punkty,
- doskonalenie zawodowe – 4 punkty,

Kryteria wybrane przez oceniającego:

- skuteczna komunikacja – 3 punkty,
- umiejętności współpracy – 3 punkty,
- samodzielność i inicjatywa – 3 punkty,
- umiejętności analityczne – 4 punkty.

Żadna z tych ocen nie zawierała szczegółowego uzasadnienia. (dowód: ocena okresowa z dnia 1 lutego 2017 roku k. 11-12)

Powódka złożyła sprzeciw od tej oceny, w którym podniosła m.in. to, że przy ocenie nie uwzględniono oceny radcy prawnego, z którym powódka współpracowała. Sprzeciw ten został uwzględniony i zlecono, przy uwzględnieniu opinii radcy prawnego, dokonanie ponownej oceny okresowej powódki. (dowód: sprzeciw k. 13, pismo L. (...) (...) k. 14, zeznania reprezentanta pozwanego G. A. k. 87-88)

W dniu 15 lutego 2017 roku powódka została zapoznana przez Naczelnika Wydziału Organizacji i (...) z kolejną oceną okresową za w/w okres. Powódka ponownie uzyskała średnią ocenę wynoszącą 3,5 – na poziomie oczekiwań. W ramach poszczególnych kryteriów oceny powódka otrzymała następujące oceny cząstkowe:

Kryteria obowiązkowe:

- rzetelność i terminowość – 4 punkty – uzasadnienie: „Zadania zlecone wykonuje z zaangażowaniem na dobrym poziomie merytorycznym z zachowaniem ustawowych terminów i bez zbędnej zwłoki. Fakty i informacje przedstawia w sposób przejrzysty i syntetyczny po uprzednim rozpoznaniu sprawy z wykorzystaniem wiedzy własnej oraz pozyskanej z dostępnych źródeł”,
- wiedza specjalistyczna i umiejętność jej wykorzystania – 4 punkty – uzasadnienie: „Zdobytą wiedzę specjalistyczną potrafi praktycznie wykorzystać podczas realizacji zleconych zadań służbowych poprzez zastosowanie właściwych przepisów odpowiednich do rodzaju prowadzonej sprawy. Dzięki posiadanej wiedzy podczas realizacji zadań służbowych rozpoznać sprawy, które wymagają współdziałania ze specjalistami z innych dziedzin.”,
- zorientowanie na osiągnięcie celów – 3 punkty – uzasadnienie: „Osiąga wszystkie zlecone cele w określonym czasie. Wyniki pracy są satysfakcjonujące i zgodne z przyjętymi założeniami.”

- doskonalenie zawodowe – 4 punkty – uzasadnienie: „Nastawiona na własny rozwój i podnoszenie kwalifikacji tak aby zawsze posiadać aktualną wiedzę i odpowiednie umiejętności. Swoje kwalifikacje podnosi poprzez samodoskonalenie, śledzenie zmian w przepisach, a także uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez (...) (...) czy też inne podmioty.”

Kryteria wybrane przez oceniającego:

- skuteczna komunikacja – 3 punkty – uzasadnienie: „Formułuje wypowiedzi w sposób jasny i zwięzły gwarantujący ich zrozumienie. Udziela rzeczowych odpowiedzi na zadane pytania oraz posługuje się pojęciami właściwymi dla rodzaju wykonywanych spraw. Przygotowane projekty pism są poprawne ortograficznie, gramatycznie i logicznie.”

- podejmowanie decyzji i odpowiedzialność, które zastąpiło kryterium „umiejętności współpracy” – 3 punkty – uzasadnienie: „Z uwagi, iż nie jest to samodzielne stanowisko pracy oceniana nie podejmuje samodzielnie decyzji, za które ponosiłaby odpowiedzialność. Każdorazowo sprawy wrażliwe powinna konsultować z bezpośrednim przełożonym, tj. naczelnikiem wydziału lub podczas współpracy z radcą prawnym.”

- samodzielność i inicjatywa – 3 punkty – uzasadnienie: „Ze względu na posiadany zasób wiedzy potrafi w sposób samodzielny realizować nałożone zadania. Równocześnie wykorzystuje dostępne źródła informacji w celu osiągnięcia właściwego poziomu merytorycznego i formalnego przygotowywanych dokumentów. W ocenianym okresie nie zgłaszała informacji o obszarach czy zadaniach wymagających zmian.”

- umiejętności analityczne – 4 punkty – uzasadnienie: „W logiczny sposób weryfikuje dokumentację źródłową i przedstawia konkretne wnioski dotyczące danego problemu rozróżniając informacje istotne od nieistotnych. W razie potrzeby wyszukuje potrzebne informacje, interpretuje je i prezentuje w sposób optymalny, syntetyczny i zrozumiały.”

(dowód: ocena okresowa z dnia 15 lutego 2017 roku k. 15-16)

Powódka również od tej oceny złożyła sprzeciw, domagając się jej zmiany (z 3 na 4 punkty) w co najmniej w jednym z następujących zakresów: podejmowanie decyzji i odpowiedzialność, zorientowanie na osiąganie celów, skuteczna komunikacja, samodzielność i inicjatywa. Po rozpatrzeniu sprzeciwu, L. (...) (...) nie znalazł podstaw do zmiany oceny w ramach któregośkolwiek z kryteriów wskazywanych przez powódkę. (dowód: sprzeciw k. 17-22, pismo L. (...) (...) k. 23-24, zeznania reprezentanta pozwanego G. A. k. 87-88)

W dniu 21 lutego 2017 roku w uzupełnieniu opinii z dnia 29 czerwca 2016 roku radca prawny, odnosząc się do kryteriów oceny okresowej wskazała, że w zakresie kryterium „samodzielność i inicjatywa” ocenia pracę powódki na poziomie „znacznie powyżej oczekiwań”, zaś w pozostałych kryteriach na poziomie co najmniej „powyżej oczekiwań”. (dowód: opinia uzupełniająca radcy prawnego k. 54, zeznania świadka M. J. (1) k. 80v-81v i k. 92v-93v)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody, w tym dowody nieosobowe w postaci dokumentów, których prawdziwość i wiarygodność nie budziła żadnych zastrzeżeń, a nadto nie były one kwestionowane przez strony postępowania.

Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania zeznań przesłuchanych w toku postępowania świadków. W toku postępowania dowodowego uzyskano również dowód z przesłuchania stron, których zeznania Sąd również uznaje za wiarygodne. Sąd zwrócił w szczególności uwagę, że w wydziale, w którym pracowała powódka od lat panował zwyczaj, iż Naczelnik konsultował ocenę okresową powódki z radcą prawnym, gdyż znaczna część jej obowiązków dotyczyła zadań wykonywanych na rzecz radcy prawnego. Działo się tak za dwóch poprzednich naczelników, zaś praktyka ta została zmieniona za obecnego Naczelnika, który jak sam przyznał nie konsultował się z żadną z dwóch radców prawnych przy wydawaniu obu opinii z 2017 roku. Naczelnik wskazał co prawda, że „starał się uwzględnić” pismną opinię radcy prawnej, powyższe jednak budzi wątpliwości skoro wszystkie oceny pozostały niezmienione, a z zeznań tegoż świadka wynika, że nie zdawał on sobie sprawy ile czasu faktycznie powódka przeznacza na wykonywanie zadań na rzecz radcy prawnego. Dodatkowo sam świadek przyznał, że miał pewne problemy we współpracy z poprzednim

radcą prawnym, jednocześnie zastrzegając, że nie miało to wpływu na ocenę powódki. Natomiast przesłuchany jako reprezentant strony pozwanej (...) (...) przyznał, że nie weryfikował czy Naczelnik rzeczywiście konsultował się z radcami prawnymi (byłą lub obecną), dokonując oceny.

Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie. Powołał się na art. 81 ust. 1 ustawy z dn. 21.11.2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U.2017.1889 t.j. z późn. zm.), dalej zwaną u.s.c., urzędnik służby cywilnej oraz pracownik służby cywilnej zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony podlega ocenie okresowej dokonywanej przez bezpośredniego przełożonego. Ocena okresowa dotyczy wykonywania obowiązków wynikających z opisu zajmowanego stanowiska pracy, sporządza się ją na piśmie za okres obejmujący kolejne 24 miesiące (art. 81 ust. 3 i 4 u.s.c.). Na mocy delegacji ustawowej z art. 82 u.s.c. wydane zostało rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 kwietnia 2016 r. w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania ocen okresowych urzędników służby cywilnej i pracowników służby cywilnej (Dz.U.2016.470), które jednak nie zawiera regulacji szczególnie pomocnych dla wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Można wspomnieć jedynie, że na podmiocie oceniającym ciąży jedynie obowiązek uzasadnienia oceny negatywnej. Ocena pozytywna zaś jedynie może być uzasadniona.

Art. 83 ust. 1-4 u.s.c. statuuje wewnętrzną procedurę odwoławczą, polegającą na rozpatrzeniu sprzeciwu urzędnika, z której to procedury skorzystała dwukrotnie powódka. Ostatecznie okazało się jednak konieczne wniesienie powództwa do sądu na podstawie art. 83 ust. 5 u.s.c., nazwane w tymże przepisie „odwołaniem”. (...) (...) rozpatrzył drugi sprzeciw powódki pismem z dnia 7 marca 2017 roku, a zatem wnosząc odwołanie do tut. Sądu w dn. 21 marca 2017 roku powódka zachowała termin ustawowy.

Sąd Rejonowy powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie II PK 223/14 i wyrok z 17 czerwca 2014 r. w sprawie II PK 246/13 podzielił pogląd zgodnie, z którym Sąd rozpatrujący odwołanie od oceny okresowej nie jest uprawniony do podwyższenia pozytywnej oceny kwalifikacyjnej ("na poziomie oczekiwań") na "jeszcze bardziej" pozytywną. W sytuacji uznania, że ocena nie została dokonana na podstawie obiektywnych i sprawiedliwych kryteriów, sąd nie zmienia oceny okresowej, a jedynie działa kasatoryjnie (uchyla ją), co obliguje pracodawcę do jej ponownego sporządzenia. Kontroli sądu podlega zachowanie przez pracodawcę standardów, jakie wyznacza art. 94 pkt 9 k.p., zgodnie z którymi pracodawca jest zobowiązany stosować obiektywne i sprawiedliwe kryteria oceny pracowników oraz wyników ich pracy. W odniesieniu do członków korpusu służby cywilnej standardy te zapewnia ujęcie oceny okresowej w ramach określonej procedury wynikającej z powołanego wyżej rozporządzenia. W konsekwencji rozpatrując odwołanie od oceny okresowej, sąd bada, czy dochowano przepisanej trybu oceny, a stwierdziwszy w tym zakresie uchybienia, rozważa, czy naruszenie przepisów powyższego rozporządzenia było tego rodzaju, że kryteria oceny okazały się dowolne. W przypadku uzyskania przez pracownika służby cywilnej pozytywnej oceny okresowej uchylenie przez Sąd zaskarżonej oceny i nakazanie pracodawcy przeprowadzenia oceny ponownie może nastąpić tylko w szczególnie uzasadnionych okolicznościach. Sąd Najwyższy zwrócił bowiem uwagę (jeszcze na gruncie poprzedniego rozporządzenia w stosunku do powołanego wyżej), iż przewiduje ono obowiązek uzasadnienia jedynie oceny negatywnej. Ocena okresowa powódki była zaś pozytywna.

Ponieważ zarówno wszystkie oceny cząstkowe jak i ocena końcowa były pozytywne to ich uzasadnienie, które zresztą nie było obligatoryjne, nie może podlegać kontroli Sądu. W konsekwencji rozpatrując odwołanie od oceny okresowej, sąd bada, czy dochowano przepisanej trybu oceny oraz czy pracodawca dochował standardów, jakie wyznacza art. 94 pkt 9 k.p., tj. czy stosował obiektywne i sprawiedliwe kryteria oceny pracowników oraz wyników ich pracy. W ocenie Sądu Naczelnik wydziału, w którym pracowała powódka co prawda nie naruszył żadnego z przepisów powołanego wyżej rozporządzenia, jednak nie dochował wymogów pozwalających na obiektywną i sprawiedliwą ocenę pracy powódki. Zważywszy bowiem na specyfikę zajmowanego przez powódkę stanowiska, a w szczególności jej obowiązków wskazać należy, że o ile nie da się zakwestionować, że to Naczelnik był bezpośrednim przełożonym powódki to jednak osoba na stanowisku radcy prawnego również miała istotną rolę w służbie powódki. Wbrew deklarowanemu w zakresie czynności udziałowi procentowemu zadań powódki świadczonych pod kierownictwem i „na rzecz” radcy prawnego to właśnie te zadania stanowiły gros zadań służbowych powódki. Należy zresztą odnotować, że taki deklarowany udział procentowy danych czynności w stosunku do innych może mieć tylko walor instrukcyjny, gdyż nie możliwe jest z góry ustalenie ile czynności danego rodzaju mają zająć czasu pracy urzędnikowi. Wszak nie da się ustalić

na przyszłość nieznanymi jeszcze zadań do wykonania. Jednocześnie jak wynika z postępowania dowodowego taka sytuacja (wykonywania większości zadań na rzecz radcy prawnego) była akceptowana przez byłych i obecnych przełożonych powódki. Co prawda jak wynika z zeznań Naczelnika nie było mu w istocie wiadome ile czasu powódka przeznacza na te zadania. Niemniej jednak aprioryczne przyjęcie, że zadania te stanowią jedynie 20% obowiązków powódki prowadziło do zaprzepaszczenia postulatu przyjęcia sprawiedliwych kryteriów oceny urzędników.

Konsekwencją takiego założenia Naczelnika było zaś jego podstawowe uchybienie, tj. nieskonsultowania się z radcą prawnym (ani z osobą obecnie pracującą na tym stanowisku ani z emerytowaną już M. J. (1)). Choć bowiem powołane rozporządzenie nie nakazuje takiego trybu konsultacyjnego to jednak w takich specyficznych okolicznościach przełożony powódki celem podjęcia sprawiedliwej i obiektywnej oceny powinien był się skonsultować zarówno z obecnym jak i byłym radcą prawnym. Osoby te bowiem nadzorowały wykonywanie przeważającej części obowiązków przez powódkę. Takie też założenie przyjmowali poprzedni Naczelnicy wydziału, w którym pracowała powódka. Naczelnik nie musi mieć bowiem prawniczej wiedzy, a z założenia to właśnie osoba na stanowisku radcy prawnego jednostki powinna dokonywać oceny wszelkich projektów pism i decyzji prawnych sporządzanych przez powódkę. Skoro zaś dwuletni okres podlegający przedmiotowej ocenie był czasem współpracy powódki z dwiema osobami na stanowisku radcy prawnego to w ocenie Sądu należało od obu tych osób uzyskać ich opinie i oceny w zakresie zadań powódki, podlegających kompetencjom radcy prawnego.

Po sporządzeniu drugiej okresowej oceny powódki Naczelnik co prawda deklarował, że zapoznał się przed jej dokonaniem z pisemną opinią emerytowanej radcy prawnego jednostki, powyższe jawi się jednak jedynie jako deklaracja. Wszelkie oceny pozostały bowiem niezmienione. Natomiast po dniu 8 lipca 2016 roku po odejściu na emeryturę radcy prawnego M. B. powódka współpracowała z nowo zatrudnioną radcą prawną M. S., praca powódki na jej rzecz nie została oceniona przez Naczelnika a sam Naczelnik jako świadek przyznał, że nie widział potrzeby konsultacji oceny pracy powódki z nowo zatrudnioną osobą na stanowisku radcy prawnego gdyż realizowane przez nią zadania w tym zakresie obejmowały 20% czasu pracy, przyznając jednocześnie, że nie skonsultował nawet czy faktycznie realizowane zadania obejmują taki wymiar czasu (k.94- zeznania R. G.). Wobec tego w ocenie Sądu w niniejszej sprawie zachodziła „szczególnie uzasadniona okoliczność”, wspomniana w jedynym z wyżej cytowanych judykatów Sądu Najwyższego. Nie dało się bowiem przeprowadzić rzeczowej i sensowej oceny całości pracy powódki bez konsultacji z radcą prawnym. Radca prawny był bowiem w istocie nieformalnym zwierzchnikiem powódki w zakresie części jej czynności służbowych. Konsultacja taka mogła zaś być przeprowadzona zarówno w formie rozmowy ustnej (choćby telefonicznej) lub prośby o pisemne stanowisko. Gdyby zaś jednak radca prawny nie zaopiniował oceny okresowej to należało by uznać, że Naczelnik dokonał aktu staranności w tym zakresie. Natomiast całkowite zignorowanie tej materii służbowej powódki w sytuacji gdy Naczelnik z natury rzeczy nie mógł mieć pełnej wiedzy o wywiązywaniu się powódki z tych obowiązków, pomimo formalnego dochowania wymogów procedury, nie mogło być uznane przez Sąd za działanie w ramach standardów jakich należy oczekiwać w służbie cywilnej.

Należało zatem uchylić ocenę okresową powódki i zobowiązać pozwanego do sporządzenia ponownej oceny.

Orzeczenie o kosztach procesu Sąd uzasadnił art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c. i stwierdził, że stosowanie do zasady odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 § 1 k.p.c.) jedynie powódce jako stronie wygrywającej sprawę w całości, należy się zwrot poniesionych kosztów od strony pozwanej.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik pozwanego, zaskarżając wskazany wyrok w całości i zarzucając:

I. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy:

1. art. 233 § 1 k.p.c. przez sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego wyprowadzenie z materiału dowodowego faktu, iż bezpośredni przełożony nie uwzględnił opinii radcy prawnego M. J. (1), wobec zeznań świadka R. G., że to uczynił, a w konsekwencji dokonanie merytorycznej oceny zasadności określonej oceny okresowej przez Sąd;

2. art. 233 § 1 k.p.c. przez wyprowadzenie z materiału dowodowego, tj. zeznań świadków M. J. (1) oraz R. G. wniosków z niego nie wynikających, a ponadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, że powódka większość zadań wykonywała na rzecz radcy prawnego;

3. art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału tj. zeznań pozwanego, z których wynika, że pozwany zapoznał się z oceną pracy powódki przedstawioną ustnie przez radcę prawną współpracującą z powódką w okresie od sierpnia 2016 roku do dnia dokonania oceny okresowej, a w konsekwencji błędne ustalenie, iż ocena pracy powódki odbyła się bez konsultacji z nowo zatrudnioną radcą prawną;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego:

1. art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o służbie cywilnej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1889 ze zm.) przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że bezpośredni przełożony powódki przy dokonywaniu spornej oceny okresowej był zobowiązany do zasięgania u osoby zatrudnionej na stanowisku radcy prawnego oraz osoby poprzednio zatrudnionej na tym stanowisku, opinii na temat pracy świadczonej przez powódkę.

Mając na uwadze powyższe zarzuty pełnomocnik pozwanego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa w całości i utrzymania w mocy oceny okresowej powódki z 15 lutego 2017 roku oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych. Ewentualnie na wypadek uznania przez Sąd, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy lub, że zachodzi konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd Rejonowy, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego według norm przepisanych (apelacja k. 115-116).

W odpowiedzi na apelację pełnomocnika pozwanego, pełnomocnik powódki wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm prawem przepisanych. (odpowiedź na apelację k. 124-127).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie wskazać należy, że brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku apelującego sformułowanego w środku odwoławczym o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. W myśl obowiązujących przepisów postępowania cywilnego może to nastąpić jedynie w razie stwierdzenia nieważności postępowania (art. 386 § 2 k.p.c.), bądź w wypadku nie rozpoznania istoty sprawy lub, gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c.). W niniejszej sprawie żadna ze wskazanych powyżej okoliczności nie tylko nie miała miejsca, lecz również sam apelujący, formułując ten wniosek, nie odnosił się do nich i nie uzasadniał przesłanek nakazujących uchylenie wyroku Sądu Rejonowego.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem orzeczenie Sądu Rejonowego jest prawidłowe i znajduje oparcie zarówno w dowodach, jak i w obowiązujących przepisach prawa. Sąd Okręgowy w pełni aprobuje ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i przyjmuje je jako własne. Podziela również wywody prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie znajdując żadnych podstaw do jego zmiany.

Niezasadne są również zarzuty skarżącego dotyczące nieprawidłowej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie i tym samym naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Oznacza to, że wszystkie ustalone w toku postępowania fakty powinny być brane pod uwagę przy ocenie dowodów, a tok rozumowania sądu powinien znaleźć odzwierciedlenie w pisemnych motywach wyroku. Skuteczny zarzut przekroczenia granic swobody w ocenie dowodów może mieć miejsce tylko w okolicznościach szczególnych. Dzieje się tak w razie pogwałcenia reguł

logicznego rozumowania bądź sprzeniewierzenia się zasadom doświadczenia życiowego (vide uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2003 roku. II CK 177/0, LEX nr 457755).

Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 12 września 2012 roku, I ACa 568/12, LEX nr 1223461). Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza zatem stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu apelującego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności strona winna wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 13 września 2012 roku, I ACa 445/12, LEX nr 1223454). Wymaga natomiast podkreślenia, że samo przedstawienie przez stronę odmiennych wniosków niż wynikają z oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji nie świadczy jeszcze o przekroczeniu swobodnej oceny dowodów. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. Sąd pierwszej instancji ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych. Reguła ta współokreślająca granice swobodnej oceny dowodów; nie będzie zachowana wtedy, gdy wnioski wyprowadzone przez Sąd przy ocenie dowodów nie układają się w logiczną całość zgodną z doświadczeniem życiowym, lecz pozostają ze sobą w sprzeczności, a także, gdy nie istnieje logiczne powiązanie wniosków z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym. Same, nawet poważne wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji, jeżeli tylko nie wykroczyła ona poza granice zakreślone w art. 233 § 1 k.p.c. nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez sąd drugiej instancji odmiennego stanowiska (wyrok SN z dnia 12 kwietnia 2012 roku, I UK 347/11, LEX nr 1216836).

W przedmiotowej sprawie, zarzuty skarżącego sprowadzają się w zasadzie do polemiki ze stanowiskiem Sądu Rejonowego i interpretacją dowodów dokonaną przez ten Sąd i jako takie nie mogą się ostać.

Niezasadny jest zarzut, że Sąd wyprowadził z materiału dowodowego sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ustalenie, iż bezpośredni przełożony nie uwzględnił opinii radcy prawnego M. J. (1), wobec zeznań świadka R. G., który potwierdził tę okoliczność.

Sąd dokonując oceny całokształtu dowodów w sprawie wskazał na jakiej podstawie wysnuł wniosek o nieuwzględnieniu przy dokonywaniu ponownej oceny, opinii radcy prawnego M. J. (1) (strona 7 uzasadnienia wyroku). Nie ma podstaw, w ocenie Sądu II instancji, by Sądowi zasadnie zarzucić, że naruszył zasady logiki i doświadczenia życiowego. Świadek R. G., przełożony powódki w swoich zeznaniach stwierdził, że nie konsultował zarówno pierwszej jak i drugiej oceny z żadnym z radców prawnych, ponieważ nie widział takiej potrzeby. Jednocześnie świadek stwierdził, że tylko ułamek obowiązków powódki był przypisany do stanowiska radcy prawnego, a pozostałe zadania były w wydziale organizacji. Zeznania te są sprzeczne z zeznaniami radcy prawnego M. J. (1) oraz zeznaniami powódki. M. J. (1) zeznała, że po formalnym przydzieleniu powódki do wydziału organizacyjnego 80-85% czasu pracy powódki było na rzecz radcy prawnego. Pozwany także potwierdził, że w okresie kiedy radcą prawnym była M. J. (1) powódka więcej czasu pracy poświęcała na rzecz radcy prawnego i miała więcej obowiązków. Powyższe wskazuje, że naczelnik wydziału dokonując oceny pracy powódki nie tylko nie wziął pod uwagę opinii radcy prawnego, ale również nie znał dokładnie jaką pracę powódka i w jakim wymiarze wykonywała na rzecz radcy prawnego. Ponadto zasadnie Sąd I instancji podnosi, że niewiarygodne są zeznania świadka R. G., w których stwierdził, że starał się uwzględnić opinię radcy prawnego dokonując ponownej oceny, ponieważ wszystkie oceny pozostały nie zmienione. Zapoznając się z opinią radcy prawnego M. J. (1), nie pozostawia ona wątpliwości, że zawiera ona bardzo dobrą ocenę pracy powódki i jej uwzględnienie chociaż w części musiałoby znacząco wpłynąć na dokonane oceny.

Odnośnie zarzutu braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału tj. zeznań pozwanego, z których wynika, że pozwany zapoznał się z oceną pracy powódki przedstawioną ustnie przez radcę prawną współpracującą z powódką w okresie od sierpnia 2016 roku do dnia dokonania oceny okresowej, a w konsekwencji błędne ustalenie, iż ocena pracy powódki odbyła się bez konsultacji z nowo zatrudnioną radcą prawną stwierdzić należy, że zarzut ten jest również nieuzasadniony.

Pozwany w swoich zeznaniach stwierdził, że konsultował się z nowym radcą prawnym odnośnie pracy powódki ustnie i opinia była pozytywna. Jednocześnie zeznał, że zaufał naczelnikowi, iż obiektywnie ocenił powódkę i nie wnikał w szczegóły, przyjmując wyjaśnienie naczelnika, że uwzględnił opinię radcy prawnego. Zaznaczyć należy, że mogło dotyczyć to tylko opinii M. J. (1), ponieważ sam naczelnik wydziału zeznał, że nie zasięgał opinii nowego radcy prawnego bo nie widział takiej potrzeby. Powyższe wskazuje, że ocena, którą uzyskał pozwany od kolejnego radcy prawnego pozostała bez wpływu na ponowną ocenę sporządzoną przez naczelnika wydziału.

Niezasadny jest zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego - art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o służbie cywilnej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1889 ze zm.) przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że bezpośredni przełożony powódki przy dokonywaniu spornej oceny okresowej był zobowiązany do zasięgnięcia u osoby zatrudnionej na stanowisku radcy prawnego oraz osoby poprzednio zatrudnionej na tym stanowisku, opinii na temat pracy świadczonej przez powódkę.

Odnosząc się do tego zarzutu na wstępie należy podzielić w całości wywody Sądu Rejonowego i uznać je za prawidłowe, co do tego jak daleko sięga kognicja sądu pracy tzn. czy sąd jest uprawniony do dokonania merytorycznej oceny zasadności określonej oceny okresowej, czy też jedynie w przedmiotowym postępowaniu jest uprawniony wyłącznie do kontroli trybu dokonania oceny okresowej.

Mając na uwadze, że oceny cząstkowe pracy powódki i ocena końcowa były pozytywne, w postępowaniu dotyczącym odwołania od oceny okresowej należało zbadać, czy dochowano przepisanych trybu oceny oraz czy pracodawca dochował standardów, które wyznacza art. 94 pkt 9 k.p. tj. czy stosował obiektywne i sprawiedliwe kryteria oceny pracowników oraz wyników ich pracy. Prawidłowo Sąd Rejonowy ocenił, że kryteria takie przy dokonywaniu oceny okresowej powódki nie zostały zachowane. Sąd w pisemnym uzasadnieniu wyroku obszernie uzasadnił z jakich względów te kryteria nie zostały zachowane (k. 11-12 uzasadnienia wyroku). Sąd Okręgowy w całości podziela tę ocenę i przyjmuje ją jako własną.

Nie ulega wątpliwości, że naczelnik wydziału był bezpośrednim przełożonym powódki uprawnionym do dokonania oceny okresowej jej pracy. Jednakże, z uwagi na to, że powódka wykonywała znaczną część swojej pracy na rzecz radcy prawnego, a przełożony powódki nie był prawnikiem, przed sporządzeniem sprawiedliwej i obiektywnej oceny powinien był zasięgnąć i uwzględnić opinie radców prawnych, z którymi powódka współpracowała w okresie podlegającym ocenie i oceny w zakresie zadań powódki. Radca prawny był przecież nieformalnym zwierzchnikiem powódki w zakresie części jej obowiązków służbowych. Naczelnik wydziału nie miał przecież pełnej wiedzy o wywiązywaniu się przez powódkę z tej części obowiązków, która dotyczyła współpracy z radcą prawnym. Trzeba pamiętać iż postępowanie pracodawcy wyznaczają nie tylko obowiązujące przepisy, ale również obowiązujące w zakładzie pracy zwyczaje. Należy powtórzyć za Sądem I instancji, że pozwany pomimo formalnego dochowania wymogów procedury, nie dochował standardów jakich należy oczekiwać w służbie cywilnej.

Orzeczenie o kosztach procesu za drugą instancję uzasadnia art. 98 § 1 k.p.c., art. 99 k.p.c. w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015.1804).

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił apelację pozwanego.

--	--

J. S. Z. L. S.-Ž.